

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Επιδίωξη ανανεωμένης συναίνεσης όσον αφορά την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά: σχέδιο δράσης της ΕΕ»

[COM(2014) 392 final]

(2015/C 230/11)

Εισηγητής: ο κ. Pedro Augusto ALMEIDA FREIRE

Στις 16 Ιουλίου 2014, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, να καταρτίσει γνωμοδότηση σχετικά με την

«Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή — Επιδίωξη ανανεωμένης συναίνεσης όσον αφορά την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά: σχέδιο δράσης της ΕΕ»

COM(2014) 392 final.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 19 Νοεμβρίου 2014.

Κατά την 503η σύνοδο ολομέλειας, της 10ης και 11ης Δεκεμβρίου 2014 (συνεδρίαση της 10ης Δεκεμβρίου 2014), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 144 ψήφους υπέρ, 3 κατά και 2 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη γενική προσέγγιση της Επιτροπής, η οποία συνίσταται στην υιοθέτηση:

- ενός σχεδίου δράσης για την πάταξη των παραβιάσεων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο περιέχει μια σειρά μέτρων που αποσκοπούν στην επανεστίαση της πολιτικής της ΕΕ επί θεμάτων προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) στις παραβιάσεις που διαπράττονται σε εμπορική κλίμακα, σύμφωνα με την προσέγγιση της «παρακολούθησης της διαδρομής του χρήματος» («follow the money»), καθώς και
- μιας στρατηγικής για την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) σε τρίτες χώρες ενόψει της διαμόρφωσης μιας διεθνούς κλίμακας προσέγγισης, προβαίνοντας στην εξέταση των πρόσφατων εξελίξεων και στην υπόδειξη λύσεων για τη βελτίωση των μέσων δράσης που διαθέτει επί του παρόντος η Επιτροπή, με στόχο την προώθηση αυστηρότερων κανόνων για τη διανοητική ιδιοκτησία σε τρίτες χώρες και την εξάλειψη του εμπορίου παραποιημένων προϊόντων,

δεδομένου ότι οι παραβιάσεις των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας αποτελούν παγκόσμιο φαινόμενο που χρήζει, ως εκ τούτου, ολιστικής αντιμετώπισης.

1.2. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τον στόχο του σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση των παραβιάσεων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σε εμπορική κλίμακα, διότι οι συγκεκριμένες παραβιάσεις υπονομεύουν τόσο τις επενδύσεις στον τομέα της καινοτομίας όσο και τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας στην ΕΕ και προκαλούν απώλεια δημόσιων εσόδων.

1.3. Η ΕΟΚΕ σημειώνει τον ολοένα και σημαντικότερο ρόλο που διαδραματίζει το Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (ΓΕΕΑ) κατά τον σχεδιασμό και την υποστήριξη των στρατηγικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προώθηση και την πρόαση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η προσέγγιση «πολλαπλών στόχων», που αποτελεί το αντικείμενο του υπό εξέταση σχεδίου δράσης.

1.4. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη ρεαλιστική προσέγγιση της Επιτροπής που συνίσταται στην πρόκριση εργαλείων όπως η «παρακολούθηση της διαδρομής του χρήματος» («follow the money») και η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών.

1.5. Η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να υποστηρίξει την προσέγγιση «πολλαπλών στόχων» της Επιτροπής, υπό τον όρο οι εν λόγω στόχοι να προσδιοριστούν και να διασαφηνιστούν καλύτερα ως προς τις ποσοτικές και τις ποιοτικές πτυχές τους· κυρίως χαιρετίζει τις εκστρατείες ενημέρωσης του ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου παραβίασης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (εφεξής «το Παρατηρητήριο») για την ευαισθητοποίηση των νέων⁽¹⁾, αλλά και των δικαστών και των επαγγελματιών του νομικού κλάδου⁽²⁾, σχετικά με τις επιπτώσεις των παραβιάσεων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

⁽¹⁾ <https://oami.europa.eu/ohimportal/fr/web/observatory/news/-/action/view/1251336>

⁽²⁾ Σεμινάριο για δικαστές με θέμα την παραχάραξη και τη νομιμοποίηση παρανόμου χρήματος που πραγματοποιήθηκε στις 16 και 17 Οκτωβρίου 2014 στο Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (ΓΕΕΑ), <https://oami.europa.eu/ohimportal/fr/web/observatory/news/-/action/view/1574263> Βλέπε επίσης ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 73, και COM(2014) 144 final.

1.6. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή αφιερώνει την προσοχή της στις ΜΜΕ με σκοπό να διευκολύνει την πρόσβαση τους σε ένδικο μέσα και επικροτεί το ευρωπαϊκό σύστημα στήριξης «IPorta Project»⁽³⁾, το οποίο συνεκτιμά τα θέματα που συνδέονται τόσο με την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας όσο και με τον συντονισμό της εθνικής στήριξης.

1.7. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε τα μέσα πρόσβασης και ουσιαστικής προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας στην Ευρώπη να είναι οικονομικά προσιτά για όλες τις επιχειρήσεις ανεξάρτητα από το μέγεθός τους.

1.8. Εκφράζει ωστόσο τη λύπη της για το γεγονός ότι η προσέγγιση της Επιτροπής περιορίζεται σε μη νομοθετικά εργαλεία, χωρίς καν να εξετάζονται ως ενδεχόμενο η αξιολόγηση των υφιστάμενων νομοθετικών εργαλείων και η σκοπιμότητα αναθεώρησής τους. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει, εν προκειμένω, ότι η Επιτροπή θα μπορούσε να τηρήσει μια πιο φιλόδοξη στάση και να συνεκτιμήσει επιπλέον και αυτή την παράμετρο.

1.9. Η ΕΟΚΕ εκφράζει επιφυλάξεις ως προς τον ρόλο που αποδίδει η Επιτροπή στην υλοποίηση συστημάτων εδελούσιας εφαρμογής, πρωτοκόλλων εθελοντικών συμφωνιών και ορθών πρακτικών, ενώ πρόκειται για τομέα που αφορά τις πρακτικές παραποίησης/απομίμησης και πειρατείας προϊόντων.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Το σχέδιο δράσης της ΕΕ με τίτλο «Επιδίωξη ανανεωμένης συναίνεσης όσον αφορά την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά» περιλαμβάνει δέκα ειδικές δράσεις για τη διαμόρφωση μιας νέας πολιτικής με την οποία επιδιώκονται η ανάπτυξη και η χρήση εργαλείων εστιασμένων ειδικότερα στην καταπολέμηση των δραστηριοτήτων που παραβιάζουν τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) σε εμπορική κλίμακα. Οι δραστηριότητες αυτές είναι οι πλέον επιβλαβείς και αποτελούν μείζονα πρόκληση για την ΕΕ, διότι υπονομεύουν τόσο τις επενδύσεις στον τομέα της καινοτομίας όσο και τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας, και προκαλούν απώλεια δημόσιων εσόδων.

2.2. Αυτά τα νέα εργαλεία, τα οποία είναι προς το παρόν μη νομοθετικά, περιλαμβάνουν μια σειρά δράσεων που βασίζονται στην προσέγγιση της «παρακολούθησης της διαδρομής του χρήματος» («follow the money») και αποσκοπούν, αφενός, να παρεμποδίσουν την πρόσβαση των παραβατών «εμπορικής κλίμακας» σε μέσα προώθησης και διανομής παραποιημένων προϊόντων και, αφετέρου, να τους στερήσουν τις ροές των εσόδων τους.

2.3. Οι στόχοι του σχεδίου δράσης της ΕΕ με τίτλο «Επιδίωξη ανανεωμένης συναίνεσης όσον αφορά την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά», οι οποίοι περιλαμβάνονται στην υπό εξέταση ανακοίνωση της Επιτροπής, και της στρατηγικής για την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σε τρίτες χώρες είναι κοινί και έχουν ως μέλημα:

- i) να χρησιμοποιούνται όλα τα μέσα για να αποτρέπεται αποτελεσματικά και να εμποδίζονται η είσοδος και η κυκλοφορία παραποιημένων προϊόντων από τρίτες χώρες στην εσωτερική αγορά· και
- ii) να τονωθούν οι επενδύσεις, η ανάπτυξη και η απασχόληση σε τομείς που βασίζονται στη διανοητική ιδιοκτησία και είναι κείρας σημασίας για τις αντίστοιχες οικονομίες μας.

2.4. Σημαντική συνιστώσα του εν λόγω εγχειρήματος αποτελεί επίσης η καλύτερη ενημέρωση των καταναλωτών και των παραγωγών σχετικά με τις συνέπειες των παραβιάσεων των ΔΔΙ, μέσω συζητήσεων και δράσεων ευαισθητοποίησης.

2.5. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι δράσεις αυτές θα τεθούν σε εφαρμογή από την Επιτροπή, ενδεχομένως σε συνεργασία με το Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (ΓΕΕΑ), το οποίο, από τον Ιούνιο του 2012, στεγάζει το Παρατηρητήριο⁽⁴⁾. Σύμφωνα με μελέτη που δημοσίευσε το Παρατηρητήριο στις 25 Νοεμβρίου 2013⁽⁵⁾, οι ερωτηθέντες, κυρίως δε οι νεότεροι εξ αυτών, χαρακτηρίζονται από έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με το εύρος των επιπτώσεων των παραβιάσεων των ΔΔΙ για τη δημιουργία και τη διατήρηση θέσεων εργασίας που συνδέονται με τη διανοητική ιδιοκτησία. Η μελέτη αυτή κατέδειξε επίσης ότι οι νέοι στην Ευρώπη έχουν την αίσθηση ότι από την υποδομή της διανοητικής ιδιοκτησίας επωφελούνται ως επί το πλείστον οι μεγάλες επιχειρήσεις.

2.6. Η Επιτροπή επέλεξε επομένως μια προσέγγιση «πολλαπλών στόχων», λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση των λόγων για τους οποίους τα παραποιημένα προϊόντα είναι όλο και πιο περιζήτητα από την «ψηφιακή γενιά». Ένα τμήμα της στρατηγικής αυτής αφορά τη διαμόρφωση μέσω επικοινωνίας από το Παρατηρητήριο για την ευαισθητοποίηση των πολιτών της Ένωσης σχετικά με τις επιπτώσεις των παραβιάσεων των ΔΔΙ, ιδίως στην απασχόληση και στην οικονομία.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/ipr/what-are-iprs/index_en.htm

⁽⁴⁾ Με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 386/2012, της 19ης Απριλίου 2012, ανατίθενται στο ΓΕΕΑ διάφορα καθήκοντα, με στόχο τη διευκόλυνση και τη στήριξη των δραστηριοτήτων των εθνικών αρχών, του ιδιωτικού τομέα και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ στην καταπολέμηση των παραβιάσεων των ΔΔΙ. Τα καθήκοντα αυτά δεν επεκτείνονται στη συμμετοχή σε μεμονωμένες ενέργειες ή έρευνες που διενεργούνται από τις εθνικές αρχές, ούτε σε θέματα που καλύπτονται από το μέρος III τίτλος V της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (π.χ. ποινική και αστυνομική συνεργασία).

⁽⁵⁾ Πρβλ. τον δικτυακό τόπο oami.europa.eu Αυτή η μελέτη βασίζονταν σε επισκόπηση της βιβλιογραφίας, σε ποιοτική έρευνα με συμμετοχή 250 Ευρωπαίων ηλικίας μεταξύ 15 και 65 ετών και σε ένα ποσοτικό στάδιο, στο οποίο περισσότεροι από 26 000 Ευρωπαίοι εξέφρασαν τις απόψεις τους μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Η Επιτροπή δεν προσδιορίζει ακόμη λεπτομερώς το περιεχόμενο των εν λόγω μέτρων, αλλά διαβεβαιώνει ότι θα προβεί σε διαβούλευση σχετικά με τα μη νομοθετικά εργαλεία, συμπεριλαμβανομένης επίσης της προσέγγισης της «παρακολούθησης της διαδρομής του χρήματος» («follow the money»), η οποία έχει ως στόχο να στερήσει από τους παραβάτες «εμπορικής κλίμακας» τόσο τα μέσα προώθησης και διανομής παραποιημένων προϊόντων όσο και τις ροές των εσόδων τους. Τα προαναφερθέντα εργαλεία θα διαμορφωθούν υπό συνθήκες διαφάνειας και αυστηρότητας, με μέλημα την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους για την πάταξη των παραβιάσεων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

3.2. Ο μηχανισμός αυτός θα υποστηρίζεται από δράσεις συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών της ΕΕ, καθώς και από συζητήσεις/διαπραγματεύσεις με τρίτες χώρες. Θα επιδιωχθεί, για παράδειγμα, «να χρησιμοποιούνται όλα τα μέσα για να αποτρέπεται αποτελεσματικά και να εμποδίζεται η είσοδος και η κυκλοφορία παραποιημένων προϊόντων από τρίτες χώρες στην εσωτερική αγορά».

3.3. Τα εν λόγω «μη νομοθετικά» εργαλεία θα βασίζονται στην επίδειξη καλής θέλησης εκ μέρους των ενδιαφερομένων και, συνεπώς, δεν θα απαιτήσουν νέες νομοθετικές πράξεις· αντιθέτως, ως βάση θα χρησιμοποιηθούν ήδη υφιστάμενες νομοθετικές πράξεις. Το πλεονέκτημα της εξεύρεσης των συγκεκριμένων λύσεων κατόπιν διαπραγματεύσεων συνίσταται στην ταχύτητα της εφαρμογής τους. Με αυτά τα προληπτικά μέτρα αναμένεται ότι θα βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των μέσων έννομης προστασίας ενώπιον των αστικών δικαστηρίων. Πρόκειται για στόχο ο οποίος θα επιτευχθεί μόνον υπό την προϋπόθεση ότι τα προαναφερθέντα μέτρα θα διαμορφωθούν με διαφάνεια και θα λαμβάνουν επίσης υπόψη τα διακυβεύόμενα δημόσια συμφέροντα.

3.4. Η ΕΟΚΕ δεν μπορεί να συμφωνήσει με την προσέγγιση αυτή, που χαρακτηρίζεται από περιορισμένα μέσα, ιδίως δε όσον αφορά την απόδοση στην αυτορρύθμιση —υπό την πλέον χαλαρή της μορφή των «εθελοντικών συμφωνιών» ή των «συμφωνιών ορθής πρακτικής»— ενός ρόλου υποκατάστασης της νομοθετικής δράσης, ρόλου που είναι προφανές ότι δεν μπορεί να της αναλογεί σε τομείς που πρέπει να διέπονται από αποτελεσματική ρύθμιση.

4. Η έννοια της «εμπορικής κλίμακας»

4.1. Η έννοια της «εμπορικής κλίμακας», η οποία εστιάζεται στα μέτρα που εξαγγέλλονται στο σχέδιο δράσης της Επιτροπής, είναι ευρύτερη από ό,τι αφήνεται να νοηθεί. Το σχέδιο δράσης είναι άλλωστε αρκετά λακωνικό επί του θέματος, αλλά η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι η έννοια αυτή απαντάται ήδη στο κεκτημένο της ΕΕ και καθιστά δυνατή την περαιτέρω ενίσχυση των ασφαλιστικών μέτρων και των αστικών κυρώσεων.

4.2. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι η «εμπορική κλίμακα» μπορεί να αφορά πράξεις που δεν πραγματοποιούνται κατ' ανάγκην «για εμπορικούς σκοπούς».

4.3. Η εν λόγω έννοια απαντάται στην οδηγία 2004/48/ΕΚ σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας⁽⁶⁾ και αποτελεί τη βάση για την άσκηση ορισμένων ένδικων μέσων κατά το αστικό δίκαιο. Για παράδειγμα, το κριτήριο της «εμπορικής κλίμακας» επιτρέπει στα εθνικά δικαστήρια να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα, όπως τη συντηρητική κατάσχεση των κινητών και ακινήτων αγαθών του φερόμενου ως παραβάτη, περιλαμβανομένης της δέσμευσης των τραπεζικών του λογαριασμών και των λοιπών περιουσιακών του στοιχείων (άρθρο 9 παράγραφος 2 της οδηγίας). Σε ορισμένα κράτη μέλη το κριτήριο αυτό χρησιμοποιείται επίσης ως αφορμή για την ενεργοποίηση της επιβολής ποινικών κυρώσεων, παρ' ότι δεν συνάδει με το κεκτημένο της Ένωσης.

4.4. Υπάρχουν και άλλα νομοθετικά μέσα της ΕΕ που χρησιμοποιούν έννοιες συναφείς προς εκείνη της «εμπορικής κλίμακας» ως εκ τούτου, στην οδηγία 2001/29/ΕΚ για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας⁽⁷⁾, γίνεται αναφορά στις έννοιες του «εμπορικού χαρακτήρα», του «εμπορικού σκοπού», του «άμεσου ή έμμεσου οικονομικού ή εμπορικού οφέλους» ή της «εμπορικής χρήσης».

Στο άρθρο 13 στοιχείο α) της οδηγίας 98/71/ΕΚ της 13 Οκτωβρίου 1998 για τη νομική προστασία σχεδίων και υποδειγμάτων⁽⁸⁾, σχετικά με τον περιορισμό των δικαιωμάτων που παρέχει η καταχώριση σχεδίου ή υποδείγματος, ορίζεται ότι: «Τα δικαιώματα που παρέχει η καταχώριση των σχεδίων ή υποδειγμάτων δεν πρέπει να ασκούνται σε ιδιωτικές πράξεις που γίνονται για μη εμπορικούς σκοπούς».

4.5. Συνεπώς, εναπόκειται στα δικαστήρια να αποφαινούνται κατά περίπτωση, με κίνδυνο να προκύψει ανακόλουθη, απρόσφορη και, άρα, αμφισβητήσιμη νομολογία.

4.6. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής, έχοντας επίγνωση της αμφισημίας της έννοιας αυτής και της συνακόλουθης νομικής αβεβαιότητας, προέτρεψαν το Παρατηρητήριο να συγκεντρώσει τις εθνικές νομολογίες σχετικά με τις παραβιάσεις των ΔΔΙ με στόχο, μεταξύ άλλων, την περαιτέρω αποσαφήνιση του συγκεκριμένου όρου. Επιπλέον, έπειτα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που απευθύνθηκε το προηγούμενο καλοκαίρι προς τους ακαδημαϊκούς κύκλους με ζητούμενο την ανάλυση των οικονομικών εννοιών της διανοητικής ιδιοκτησίας, ένα πρώτο εργαστήριο οικονομικής ανάλυσης πραγματοποιήθηκε στις 19 Σεπτεμβρίου 2014. Με αυτήν την ευκαιρία, ορισμένοι ειδικοί συζήτησαν σχετικά με την πρακτική χρήση των εννοιών της «εμπορικής κλίμακας» και του «εμπορικού σκοπού» στο πλαίσιο των παραβιάσεων της διανοητικής ιδιοκτησίας⁽⁹⁾, καθώς και σχετικά με τις δυνατότητες κατανόησής τους από οικονομική σκοπιά.

⁽⁶⁾ Βλέπε ΕΕ L 195 της 16.6.2004, σ. 16.

⁽⁷⁾ Βλέπε ΕΕ L 167 της 22.6.2001, σ. 10.

⁽⁸⁾ Βλέπε ΕΕ L 289 της 28.10.1998, σ. 28.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/workshops/140919-workshop_en.pdf

4.7. Λαμβανομένης υπόψη της πρόκλησης που εμπεριέχεται σε αυτόν τον προβληματισμό, η ΕΟΚΕ θεωρεί επιθυμητό οι υπηρεσίες της Επιτροπής να προβούν σε ανάλυση του εν λόγω θέματος και να διαβιβάσουν τα πορίσματά τους στα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών.

5. Παρακολούθηση της διαδρομής του χρήματος

5.1. Η παρούσα ανακοίνωση πραγματοποιείται τόσο το διαδικτυο όσο και τα δίκτυα φυσικής διανομής· καλύπτει τα ψηφιακά και τα μη ψηφιακά προϊόντα, καθώς και τις παραβιάσεις των ΔΔΙ που είναι επιβλαβείς για τη δημιουργία, την προώθηση, τη διανομή και τη χρήση των συγκεκριμένων προϊόντων. Η προσέγγιση της «παρακολούθησης της διαδρομής του χρήματος» αποσκοπεί να αποθαρρύνει τους παραβάτες κατά τρόπο ώστε να σταματήσουν να επιδίδονται σε λαθρεμπόριο παραποιημένων προϊόντων.

5.2. Με την εφαρμογή της προσέγγισης αυτής επιδιώκεται να εξασφαλιστεί ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη των κλάδων που συνεπάγονται υψηλή προστιθέμενη αξία από πλευράς διανοητικής ιδιοκτησίας λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα πρόληψης για τη διαφύλαξη της ανταγωνιστικότητάς τους στην αγορά. Η καινοτομία πρέπει να αποτελεί το συνδετικό νήμα των αγορών αυτών, με στόχο την ενθάρρυνση των επενδύσεων σε δημιουργικές και εφευρετικές δραστηριότητες.

5.3. Κατ' αυτόν τον τρόπο πιστεύεται ότι θα ενισχυθεί η εμπιστοσύνη στις ψηφιακές αγορές, καθώς και ότι θα καταστεί δυνατή η διανομή ανταγωνιστικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας από πλευράς διανοητικής ιδιοκτησίας, παράλληλα με την ανάπτυξη και την άνθηση των εν λόγω αγορών. Ο επιδιωκόμενος στόχος συνίσταται στη μετάβαση από μια πολιτική στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας εστιασμένη στην επιβολή κυρώσεων και στην επανόρθωση των παραβιάσεων των ΔΔΙ, προς μια περισσότερο προληπτική και χωρίς αποκλεισμούς προσέγγιση, ικανή να εξασφαλίσει και να προσφέρει στους καταναλωτές της εσωτερικής αγοράς ένα ευρύ και διαφοροποιημένο φάσμα προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας από πλευράς διανοητικής ιδιοκτησίας.

5.4. Η Επιτροπή προτίθεται να δημοσιεύει ανά διετία έκδοση παρακολούθησης σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω πολιτικής. Η ΕΟΚΕ θα επιμεινεί προκειμένου η πρώτη έκδοση να περιλαμβάνει αξιόπιστους δείκτες αναφοράς και να δημοσιευθεί την κατάλληλη χρονική στιγμή.

5.5. Η ενίσχυση της ασφάλειας των υπηρεσιών πληρωμών με τη βοήθεια ένδικων μέσων σε περίπτωση ακούσιας αγοράς παραποιημένων προϊόντων θα συμβάλει επίσης στην ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών και της εμπιστοσύνης τους στην εσωτερική αγορά. Η Επιτροπή εξαγγέλλει επ' αυτού την πραγματοποίηση δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με την επίδραση των καθεστώτων προστασίας των καταναλωτών στην προσπάθεια καταπολέμησης των παραβιάσεων των ΔΔΙ σε εμπορική κλίμακα.

5.6. Λόγω της άμεσης σχέσης που συνδέει τις δύο πρωτοβουλίες της Επιτροπής και της σημασίας της προσέγγισης της «παρακολούθησης της διαδρομής του χρήματος» («follow the money»), η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να διοργανώσει ευρεία διαβούλευση σχετικά με το μείζον ζήτημα της προστασίας των καταναλωτών στον τομέα των υπηρεσιών πληρωμών, επεκτείνοντάς την επίσης στην προσέγγιση της «παρακολούθησης της διαδρομής του χρήματος» («follow the money») εν γένει.

5.7. Η ΕΟΚΕ προτρέπει επίσης την Επιτροπή να προβεί σε διαβουλεύσεις με τους οικονομικούς παράγοντες με στόχο την αξιοποίηση της εμπειρίας τους όσον αφορά τη συνεκτίμηση των κερδών που αποκομίζουν οι παραβάτες κατά την αποτίμηση των ζημιών στις περιπτώσεις παραποίησης/απομίμησης⁽¹⁰⁾.

6. Οι ΜΜΕ

6.1. Σε ορισμένα κράτη μέλη, η διανοητική ιδιοκτησία είτε δεν ενδιαφέρει περισσότερες από μία ΜΜΕ στις δύο (54 %) είτε αποτελεί οικείο ζήτημα (46 %), το οποίο όμως θεωρείται δαπανηρό, περίπλοκο και χρονοβόρο. Η κατάσταση αυτή προξενεί κατάπληξη στο πλαίσιο μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση, όπου διάφορα άυλα στοιχεία —όπως η τεχνογνωσία, η φήμη, ο σχεδιασμός ή ακόμη και η εικόνα— έχουν αποκτήσει καίρια σημασία⁽¹¹⁾.

6.2. Εξάλλου, όπως καταδεικνύεται από ορισμένα αριθμητικά στοιχεία, οι ΜΜΕ που εντάσσουν τη διανοητική ιδιοκτησία στην αναπτυξιακή τους στρατηγική εμφανίζουν καλύτερες οικονομικές επιδόσεις από τις άλλες επιχειρήσεις. Έτσι λοιπόν, οι 32 νικητές των βραβείων καινοτομίας που απονεμήθηκαν το 2010 στη Γαλλία από το Ινστιτούτο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Institut de la propriété industrielle — INPI) στην κατηγορία ΜΜΕ δημιούργησαν 614 θέσεις εργασίας από το 2006 και μετά, πολλαπλασίασαν επί πέντε τον κύκλο εργασιών τους μεταξύ του 2006 και του 2009 και διπλασίασαν τον εξαγωγικό κύκλο εργασιών τους. Συγχρόνως, οι εν λόγω επιχειρήσεις ενέτειναν τις προσπάθειές τους στον τομέα της Ε&Α, αυξάνοντας τον προϋπολογισμό τους κατά 65,6 %⁽¹²⁾.

⁽¹⁰⁾ Για παράδειγμα, στη Γαλλία η εν λόγω αρχή υφίσταται ήδη (πρβλ. τον νόμο 2014-315 της 11ης Μαρτίου 2014, σε ισχύ από τις 14 Μαρτίου 2014). Το άρθρο L615-7 του κώδικα διανοητικής ιδιοκτησίας (CPI) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του νόμου αυτού, ορίζει ότι για τον υπολογισμό της αποζημίωσης, η δικαστική αρχή θα πρέπει να αποτιμά χωριστά τις αρνητικές συνέπειες, την ηθική βλάβη και τα κέρδη που έχει αποκομίσει ο παραβάτης, συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης του κόστους των πνευματικών και υλικών επενδύσεων, καθώς και των επενδύσεων για διαφήμιση. Ωστόσο, η εφαρμογή του νόμου αυτού φαίνεται δύσκολη, συχνά λόγω του προβλήματος αποδείξεως των κερδών που αποκομίζουν οι παραβάτες.

⁽¹¹⁾ <http://www.picarre.be/assets/Documents/Rapport-PIPICARR-tlchargeable3.pdf>

⁽¹²⁾ <http://www.journaldunet.com/economie/magazine/propriete-industrielle.shtml>

6.3. Η ΕΟΚΕ τάσσεται συνεπώς υπέρ της προσέγγισης της Επιτροπής που αποσκοπεί στη βελτίωση της δυνατότητας των ΜΜΕ να ασκούν ένδικα μέσα γενικώς ⁽¹³⁾ και, πιο ειδικώς, όσον αφορά αξιώσεις που σχετίζονται με δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Πράγματι, το κόστος και ο πολύπλοκος χαρακτήρας των δικαστικών διαδικασιών συχνά αποτρέπουν τις καινοτόμες ΜΜΕ να διεκδικήσουν την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας τους, μεταξύ άλλων και εκείνων που απορρέουν από τυποποιημένα διπλώματα ευρεσιτεχνίας ουσιώδους σημασίας (SEP).

6.4. Πράγματι, το οικονομικό κόστος αποτελεί καθοριστικό παράγοντα προκειμένου οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να επενδύσουν στην καινοτομία. Συνεπώς, η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας, η ανανέωση και η προστασία των τίτλων διανοητικής ιδιοκτησίας πρέπει να είναι προσιτές. Το ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας θα μπορούσε να αποτελέσει κίνητρο για τις επιχειρήσεις αλλά και για τις ΜΜΕ, τους νέους επιχειρηματίες και τις νεοσύστατες επιχειρήσεις να προστατεύουν τις εφευρέσεις τους, στο μέτρο που το κόστος απόκτησης διπλώματος είναι εύλογο και όχι απαγορευτικό. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει επίσης να διαθέτουν εγγυήσεις για την πρόσβαση σε ένδικα μέσα, όπως επίσης και στο Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, σε λογικό κόστος.

6.5. Οι ΜΜΕ οφείλουν επίσης να προσαρμόζουν τις στρατηγικές μάρκετινγκ ή διανομής τους, αλλά πολλές δεν το πράττουν ικανοποιητικά ελλείψει των δεξιοτήτων και της εμπειρογνομosύνης που χρειάζονται για την αποτελεσματική προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας τους, όπως ορθώς επισημαίνεται στο σχέδιο δράσης της Επιτροπής.

6.6. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει, εν προκειμένω, το ευρωπαϊκό σύστημα στήριξης «IPorta Project» ⁽¹⁴⁾, το οποίο συνεκτιμά τα θέματα που συνδέονται τόσο με την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας όσο και με τον συντονισμό της εθνικής στήριξης.

Βρυξέλλες, 10 Δεκεμβρίου 2014.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Henri MALOSSE

⁽¹³⁾ Προσφάτως, η Επιτροπή πρότεινε να ενισχυθεί και να βελτιωθεί η ισχύουσα ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών, η οποία αποτελεί ομοιόμορφη διαδικασία που είναι διαθέσιμη σε όλα τα κράτη μέλη [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 861/2007]. Βλέπε ΕΕ C 226 της 16.7.2014, σ. 43.

⁽¹⁴⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/ipr/what-are-iprs/index_en.htm